

บทบาทพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณี
การสอบสวนคดีความผิดนอกราชอาณาจักร

ศุภณัฐ ชูลาก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2556

The Prosecutor in The Criminal Investigation : Case Study
Investigating Crimes Extraterritorial Offenses

SUPANUT CHOOLARB

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Department of Law
Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University
2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเป็นผลมาจากความเมตตา กรุณา ตลอดจนความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้กับผู้เขียน ทั้งๆ ที่ท่านมีภารกิจสำคัญมากมาย โดยท่านได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการเขียน และแนะนำตำราในการค้นคว้าเพื่อการเขียน ติดตามความก้าวหน้าในการเขียนและแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาที่ท่านมอบให้ตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ที่กรุณาได้รับเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ความเห็น ข้อวิจารณ์ ข้อชี้แนะ อันเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าตำราเพื่อการเขียน และผู้เขียนได้นำมาใช้ปรับปรุงการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิเวช และรองศาสตราจารย์ อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำชี้แนะในการหาข้อมูลมาปรับปรุงการเขียนวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้เขียนได้นำมาปรับปรุงวิทยานิพนธ์นี้จนเสร็จสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์พิเศษ กุลพล พลวัน ท่านประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ ท่านนิภาพร รุจนรงค์ และพนักงานอัยการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลแก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และคณะกรรมการพิจารณาทุนการศึกษาทุกท่าน ที่พิจารณาให้ผู้เขียนได้รับทุนการศึกษาในระดับชั้นปริญญาโทตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนไม่อาจดำเนินการให้สำเร็จลงได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจากบุคคลในครอบครัวของผู้เขียน และจากพี่สาวและพี่เขย และเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้เขียนทุกคน ผู้เขียนจึงขอถือโอกาสนี้ขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้เขียน ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการค้นคว้าและพัฒนาอำนาจการสอบสวนของพนักงานอัยการในคดีอาญาบ้างไม่มากก็น้อย ผู้เขียนขอมอบความดีทั้งหมดนี้ให้กับบุคคลที่กล่าวมานี้ และหากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้เป็นความผิดของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	12
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	12
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	12
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	13
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2. แนวคิดและวิวัฒนาการบทบาทพนักงานอัยการกับการสอบสวนคดีอาญา.....	14
2.1 การสอบสวนคดีอาญา.....	14
2.1.1 ความหมายของการสอบสวน.....	14
2.1.2 ประเภทของการสอบสวนและผู้มีอำนาจสอบสวน.....	15
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา.....	33
2.2.1 หลักฟังความทุกฝ่าย.....	33
2.2.2 หลักอำนาจสอบสวนเป็นอำนาจเดี่ยว.....	35
2.3 วิวัฒนาการของการสอบสวนคดีอาญา.....	36
2.3.1 การสอบสวนก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2477.....	36
2.3.2 การสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477.....	39
2.4 บทบาทพนักงานอัยการกับอำนาจการสอบสวนคดีอาญา.....	47
2.4.1 บทบาทในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน.....	47
2.4.2 บทบาทในการคุ้มครองสิทธิในชีวิตผู้ตายกับการชันสูตรพลิกศพ.....	52
2.4.3 บทบาทในการสอบสวนคดีพิเศษ.....	57
2.4.4 บทบาทในคดีความผิดนอกราชอาณาจักร.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. อัยการกับการดำเนินคดีอาญาในต่างประเทศ.....	66
3.1 บทบาทพนักงานอัยการในการดำเนินคดีอาญาของกลุ่มประเทศที่ใช้ กฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law).....	66
3.1.1 ประเทศอังกฤษ.....	66
3.1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	70
3.2 บทบาทพนักงานอัยการในการดำเนินคดีอาญาของกลุ่มประเทศที่ใช้ กฎหมายแบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law).....	72
3.2.1 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน.....	72
3.2.2 ประเทศญี่ปุ่น.....	75
3.2.3 ประเทศฝรั่งเศส.....	78
3.3 เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของอัยการไทยกับอัยการต่างประเทศ.....	89
3.3.1 องค์การอัยการไทยกับองค์การอัยการฝรั่งเศส.....	89
3.3.2 องค์การอัยการไทยกับองค์การอัยการญี่ปุ่น.....	94
4. การสอบสวนกับคดีความผิดที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร.....	97
4.1 ลักษณะและประเภทของคดีอาญาที่ถือเป็นการกระทำผิดนอกราชอาณาจักร.....	97
4.1.1 ความผิดที่ถือตัวบุคคลเป็นสำคัญ.....	98
4.1.2 ความผิดที่ถือเอาลักษณะแห่งความผิดเป็นสำคัญ.....	100
4.1.3 ความผิดที่กฎหมายให้ถือว่ากระทำในราชอาณาจักร หรือการขยายหลักดินแดน.....	101
4.2 อำนาจสอบสวนคดีความผิดนอกราชอาณาจักร.....	102
4.2.1 อำนาจสอบสวนเดิมก่อนแก้ไข.....	102
4.2.2 การสอบสวนคดีความผิดนอกราชอาณาจักรตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 20 ที่แก้ไขใหม่.....	105
4.3 วิเคราะห์ปัญหาอำนาจการสอบสวนคดีความผิดนอกราชอาณาจักร.....	108
4.3.1 ปัญหาอำนาจการสอบสวน.....	108
4.3.2 ปัญหาเขตอำนาจการสอบสวน.....	110

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	113
5.1 สรุป.....	113
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	129
ประวัติผู้เขียน.....	135